

عنوان مقاله:

روش های سنتی مقابله با خشکسالی و کم آبی در مناطق خشک کشور(دانش و تجربیات بومی استان خراسان جنوبی)

محل انتشار:

همایش بین المللی دانش سنتی مدیریت منابع آب (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمود فال سلیمان - استادیار و عضو هیئت علمی گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه بی

حجت اله صادقی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

مسلماً بارزترین جلوه طبیعی در بخش گسترده ای از کشور ما وجود اراضی گسترده خشک می باشد که علت اصلی آن موقعیت جغرافیایی ایران بر روی کمربند خشک جهانی و شرایط اقلیم جنب حاره ای است. مهمترین نمود فضایی این موضوع وجود روستاهای پراکنده ای است که متأثر از محدودیت برخورداری از منابع آب شکل گرفته اند. با توجه به ویژگی های خاص این مناطق و آگاهی مردم از خشکسالی ها و پیامدهای گسترده آن از جمله کاهش آب دهی منابع آب، از گذشته جهت مقابله با آثار کم آبی و تنش های خشکسالی روش های تلفیقی مختلفی از طریق مردم اتخاذ شده است. استان خراسان جنوبی که یکی از این مناطق با این شرایط می باشد، در این زمینه از دانش بومی و مدیریت سنتی با اهمیت و در خور توجه ای برخوردار می باشد. این مقاله قصد دارد با ارائه روش های سنتی مقابله با کم آبی، تدابیر هوشمندانه این منطقه را معرفی نماید. لذا سوالات اساسی در دو بخش طرح شده است. 1- روش های اعمال شده مردم جهت جلوگیری از کاهش و تقویت آب دهی منابع آب چه می باشد؟ 2- چه روش هایی جهت مقابله با کم آبی در زیر مجموعه های بخش کشاورزی بکار گرفته شده است؟ ماهیت این تحقیق توصیفی- تحلیلی، روش شناسی آن اسنادی، میدانی و بر اساس هدف کاربردی می باشد. اطلاعات این مقاله بر پایه اسناد و روش مصاحبه با مردم روستایی که در طی دوره سی ساله بعد از انقلاب بطور متناوب جمع آوری و طبقه بندی گردیده، بدست آمده است. نتایج نشان می دهد که در بخش اول از طریق مشارکت همگانی مردم، با اعمال روش هایی از جمله لایه رومی قنوات، سوجه زدن، زیرسازی، گورآب کردن و... در بخش دوم با انجام سیاست هایی مانند اعمال سیستم نیمه رن، تغییر در مدار گردش آب، استخربندکردن، ساززنی، قطع درختان غیر مثمر، حذف یا کاهش قابل توجه فعالیت های زراعی، هنارکردن و... جهت مقابله با خشکسالی و کم آبی اقدام می نموده اند. مسلماً تلفیق دو بخش فوق با مهمترین ویژگی مردم این منطقه که قناعت بوده، آثار مثبتی در جهت تعدیل آثار خشکسالی و کم آبی داشته است

کلمات کلیدی:

خشکسالی، کم آبی، مناطق خشک، دانش و روش های بومی، خراسان جنوبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/136109>

